

Kvalita v projektech mobility programu Leonardo da Vinci

6. března 2003 uspořádala Národní agentura programu v kongresovém sále pražského hotelu Olšanka konferenci *Kvalita v projektech mobility programu Leonardo da Vinci*. Konference se zaměřila na jednu část programu, a to na projekty mobility. Při jejich realizaci absolvují mladí lidé z ČR odborné praxe/stáže v zemích EU a učitelé, lektori a personalisté si vyměňují informace a zkušenosti ze své práce se svými zahraničními kolegy. **Cílem konference** bylo ukázat přínosy projektů mobility, ocenit projekty nejvyšší kvality a přispět k dalšímu využívání těchto projektů. Zúčastnilo se jí 220 pracovníků z odborných středních, vyšších a vysokých škol, zástupců sociálních partnerů, úřadů práce, podniků a dalších organizací, a to ze všech krajů České republiky.

Účastníky konference ve svých vystoupeních pozdravili 1. rada Delegace Evropské komise v ČR Christian Bourgin, náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy PaedDr. Jaroslav Müllner, ředitel odboru poradenství a zprostředkování MPSV PhDr. Miroslav Kostka a ředitelka Národního vzdělávacího fondu PhDr. Miroslava Kopicová. Poukázali mj. na přínos programu Leonardo da Vinci ke zlepšování odborného vzdělávání a k podpoře zaměstnanosti a na jeho příspěvek k rozvoji mezinárodní spolupráce na evropské úrovni.

Jak účastníky konference informovala Ing. Iva Tatarková z Národní agentury programu, v letech 1997 – 2002 u nás bylo předloženo 606 návrhů projektů mobility, z nichž bylo 394 schváleno. To umožnilo, aby téměř 4 300 většinou mladých lidí, absolvovalo několikatýdenní až několikaměsíční odborné praxe v zemích EU. Asi ze dvou třetin to byli studenti ze SOU, SOŠ a VOŠ různých oborů. Letos v únoru bylo předloženo dalších 112 návrhů projektů mobility. Schválené návrhy umožní odborné stáže další tisícovce mladých lidí.

I když zvyšování počtu projektů mobility těší, ještě důležitější je kvalita projektů. Aby Národní agentura programu Leonardo da Vinci podpořila úsilí o zvyšování kvality projektů, vyhlásila **soutěž o projekty nejvyšší kvality**, a to nejprve pro projekty, schválené v roce 2000 a v dalších letech hodlá v této nově založené tradici pokračovat. Potěšující byl vysoký zájem o účast v této soutěži; přihlásilo se do ní 44 z 83 organizací. Přihlášené projekty pak byly pečlivě hodnoceny

třemi nezávislými hodnotiteli podle řady kritérií seskupených do pěti oddílů: **inovativnost, výsledky a přínosy projektu, řízení projektu, disseminace a valorizace a také udržitelnost (trvalost) projektu**. Projekty hodnotili PhDr. Helena Úlovcová z Národního ústavu odborného vzdělávání, RNDr. Věra Štátná z MŠMT a PaedDr. Josef Petrášek z Úřadu vlády ČR. Na konferenci informovali o hlavních výsledcích svého hodnocení, které jsou podrobně uvedeny v publikaci, kterou účastníci konference obdrželi a o níž referujeme na straně 4.

Náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy PaedDr. Jaroslav Müllner předává pečeť kvality.

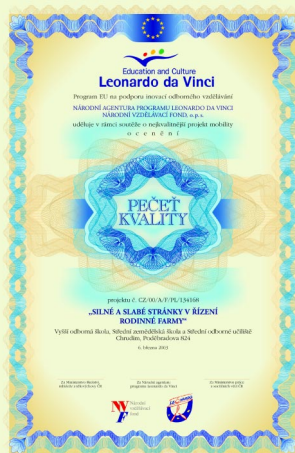
Na základě hodnocení bylo vybráno 10 projektů mobility. Jejich předkladatelům byla na konferenci slavnostně předána pečeť kvality v podobě certifikátu (viz. vlevo dole) podepsané ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, ministrem práce a sociálních věcí a ředitelkou Národního vzdělávacího fondu. Ocenění na konferenci předali představitelům předkladatelských organizací náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy PaedDr. Jaroslav Müllner a ředitel odboru poradenství a zprostředkování MPSV PhDr. Miroslav Kostka. Seznam oceněných projektů je uveden na straně 3.

Všech deset oceněných projektů bylo na konferenci prezentováno, takže účastníci konference si mohli učinit představu o přípravě, průběhu a hlavně o přínosech těchto projektů.

V závěru účastníci konstatovali, že konference pomohla ukázat přínosy projektů mobility programu Leonardo da Vinci, že oceňování nejlepších projektů pečeti kvality přispívá ke zvýšení účinků a prestiže projektů mobility a že tyto projekty jsou vhodnou přípravou vzdělávacích institucí, vzdělávaných i vzdělavatelů na odborné vzdělávání v rozšířené Evropě. Doporučili, aby relevantní pracoviště na národní, regionální i lokální úrovni usilovala o začleňování dalších organizací do projektů mobility a o podporu těchto projektů.

Konference se zúčastnilo na 250 účastníků.

Leonardo pomáhá sluchově postiženým

Z ověřování vyvíjených vzdělávacích materiálů

*Slepotu odděluje člověka od věcí, hluchota od lidí.
(slepopluchá Američanka Helena Kellerová)*

Mladí neslyšící lidé jsou jednou z nejvíce znevýhodněných skupin na volném trhu práce. Hluchota je především komunikační handicap, který ztěžuje jejich kontakt se slyšící většinou. A aby to bylo ještě horší – vada sluchu zásadně komplikuje vzdělávání. Laici si většinou myslí, že stačí naučit neslyšící číst a pak se již mohou normálně vzdělávat ze psaných textů. Pouze odborníci však vědí, že neslyšící převážně nečtou.

Na úrovni vzdělávání neslyšících se v minulosti neblaze podepsal i zcela nesmyslný zákaz používání znakové řeči v jejich vzdělávání. Neslyšící tak nejen nečtou, ale i úroveň jejich všeobecného vzdělání je velmi nízká přesto, že jsou zcela normálně inteligentní. Jejich možnosti uplatnění na volném trhu práce jsou tudíž velmi omezené a stále se snižují. Technický pokrok sice mnoho tradičních profesí, ve kterých neslyšící pracovali, zlikvidoval, avšak na druhé straně vytváří pracovní příležitosti nové. Jednou z nejatraktivnějších možností jsou nové **informační a komunikační technologie** a především pak internet. Internet je navíc pro neslyšící téměř ideálním médiem, protože je převážně vizuální.

Od roku 2000 pracuje Federace rodičů a přátel sluchově postižených na pilotním projektu **Internet jako potenciální zdroj nových pracovních příležitostí pro neslyšící**. Ve spolupráci s nejlepšími odborníky v oblasti vad sluchu (z nichž někteří jsou sami neslyšící) vytváří a ověřuje vzdělávací programy o informačních a komunikačních technologiích srozumitelné pro neslyšící mládež a rozvíjí nové metody, jak zvýšit kompetence neslyšících ve čteném a psaném národním jazyce a angličtině. Na projektu se podílí celkem devět partnerů z České republiky, Anglie, Belgie a Rakouska.

Výsledkem projektu budou osnovy, metodika výkladu a učební texty a materiály pro výuku šesti kurzů:

1. Základy práce s počítačem a internetem.
2. Zvýšení kompetence neslyšících v národním psaném a čteném jazyce (v češtině, angličtině, němčině a holandštině).
3. Základy počítačové a internetové psané a čtené angličtiny (pro neanglické neslyšící).
4. Základy počítačové typografie.
5. Vytváření webových stránek.

6. Jak se na internetu uživit.

Významným dalším výsledkem projektu je vytvoření terminologie pro odborné termíny z oborů počítačů a internetu a typografie ve znakových jazycích partnerských zemí.

V prvním roce projektu byly vyvíjeny pracovní verze uvedených kurzů. Ve druhém roce pak byly navrženy koncepty a metody výuky ověřovány na reprezentativních vzorcích neslyšících. V České republice tvořilo vzorek devět sluchově postižených, kteří byli úmyslně vybráni tak, aby se jejich vzdělávací potřeby co nejvíce lišily. Byli mezi nimi neslyšící od narození (dříve tzv. hluchoněmi), ohluchlí i lidé se zbytky sluchu. Dva z nich mají velmi těžké kombinované postižení, jeden je imigrant z Ukrajiny (takže ani čeština ani český znakový jazyk nejsou jeho rodnými jazyky). Z pedagogického hlediska představuje takto různorodý vzorek studentů "noční můru". Byl však zvolen úmyslně, aby byl projekt ověřen za nejtěžších možných podmínek. Ověřovací období probíhalo v ČR od února do listopadu 2002 a vyžádalo si téměř 1 100 hodin. Účastníci měli k dispozici psané texty, přednášky byly současně zřetelné a nahlas artikulovány (odezírání a zbytky sluchu), promítány v podobě elektronických prezentací a tlumočeny do českého znakového jazyka. Ověřovací období bylo ukončeno slavnostní tiskovou konferencí, na které účastníkům předal pamětní listy ministr informatiky Vladimír Mlynář.

Nejdůležitější však je, že všichni účastníci kurzu nakonec dokázali připravit výroční zprávu organizace neslyšících pro tisk, vytvořili si vlastní webové stránky a zdokonalili se v psané a čtené češtině i angličtině. A to nejlepší nakonec: Na nezávislém zkušebním místě se všichni frekventanti podrobili testům z Evropského počítačového certifikátu (ECDL). Čtyři neslyšící zvládli testy v celém rozsahu (7 modulů), další dva ECDL START (4 moduly) a ještě další dva uspěli alespoň ve dvou a jednom modulu. Jsou to první neslyšící u nás s mezinárodně platným dokladem o počítačové kvalifikaci. Tři z účastníků již našli zaměstnání.

V posledním roce projektu se všechny texty a metodiky na základě získaných poznatků dále upravují a překládají do jazyků partnerských zemí. **Vytvořené materiály budou předány všem školám pro sluchově postižené a všem úřadům práce pro rekvalifikační kurzy pro neslyšící.** Předpokládáme však, že mohou najít i další uplatnění. Nejen neslyšící totiž ocení maximální srozumitelnost a názornost výkladu.

Jaroslav Hrubý

Projekt ocenil na tiskové konferenci i ministr informatiky Vladimír Mlynář

Poznámka pro čtenáře

Toto číslo zpravodaje Leonardo INFO vychází nejen v nové grafické úpravě, ale zahajuje také novou aktivitu Národní agentury programu spočívající v soustavném informování o vybraných projektech programu Leonardo da Vinci. Cílem publikování těchto údajů

je nejen rozšířit informace o dobrých projektech do širší odborné veřejnosti, ale především přispět k využívání výsledků projektů v co největší míře. Napříště budou zprávy o vybraných projektech a jejich výsledcích zveřejňovány v každém čísle tohoto zpravodaje.

Pomoc pro malé a střední podniky

V celé Evropě se malé a střední podniky potýkají s problémem nábory, motivace a udržení zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že tyto podniky nejsou schopny nabídnout výhody velkých podniků či atraktivní životní podmínky velkých měst, je pro ně nábor nových pracovníků složitý, motivace problematická a zajištění trvalejšího setrvání zaměstnanců po nemalých investicích k jejich zaškolení velice obtížné. Proto Centrum pro srovnávací kulturní studia Univerzity Palackého v Olomouci iniciovalo v roce 2000 v rámci programu Leonardo da Vinci dvouletý pilotní projekt **Školení pro evropský trh práce (TELM)**.

Projekt vznikl především díky dlouholeté spolupráci s několika úřady práce, které pro projekt mj. poskytly skupiny zaměstnanců pro průběžné testování vyvíjených vzdělávacích materiálů, aby co nejlépe odpovídaly potřebám cílových skupin. Cílovými skupinami byli jednak vedoucí pracovníci v oboru řízení lidských zdrojů malých a středních podniků a jednak vedoucí pracovníci v organizacích poskytujících služby malým a středním podnikům. Na projektu se podílelo celkem 15 partnerů ze 4 evropských zemí, a to z České republiky, Španělska, Francie a Velké Británie.

Výsledným produktem projektu TELM je výukový materiál (kurz), poskytovaný prostřednictvím Internetu. Tato forma zajišťuje účastníkům přístup k materiálům kdekoli (i na pracovišti) a umožňuje jim individuálně si volit formu a tempo studia. Při práci s výukovým materiálem účastníci

- se seznámí s organizační strukturou a fungováním Evropské unie,
- získají informace o evropské politice zaměstnanosti, o její legislativě a iniciativách,
- najdou příklady úspěšné implementace politiky zaměstnanosti Evropské unie v oblasti malých a středních podniků,
- naučí se pracovat s informacemi týkajícími se využívání nástrojů pro podporu MSP a zavádění evropské politiky zaměstnanosti.

Základním principem výukového materiálu je tzv. sebeřízené sebevzdělávání. Spočívá v tom, že hlavní cíl kurzu je daný, obsah materiálu také, **cestu k dosažení cíle si však každý účastník volí sám**. Kdykoliv se účastník dostane v kurzu "na rozcestí", má k dispozici **průvodce**, který poradí, jak dál a upozorní na případná úskalí.

K dispozici je také jako součást materiálů "**zápisník**", do nějž si studenti mohou kopírovat jimi vybrané části textu, psát vlastní poznámky a vytvářet si tak další studijní pomůcku. Zápisník pak může představovat "výťah" toho nejdůležitějšího z obsahu kurzu. Pro snadnější orientaci je zápisník rozdělen do stejných sekcí, jako obsah kurzu.

Výkon jednotlivých studentů je hodnocen na základě **autokorektivního testu**. Ten se skládá ze 24 otázek rozdělených do pěti částí (dle obsahové struktury kurzu). Každá z těchto částí je vyhodnocena samostatně, po splnění veškerých částí testu je vyhodnocen celkový výkon studenta. Na základě tohoto hodnocení je možné stanovit, do jaké míry byl student úspěšný.

Celkový materiál odpovídá **180 hodinám klasické výuky** a existuje ve

čtyřech jazykových verzích: české, španělské, anglické a francouzské. Kromě výukového materiálu poskytovaného prostřednictvím Internetu, který tvoří jádro celého produktu TELM, byly vytvořeny i **další produkty**, například

- **příručka pro lektory kurzu** (česky, anglicky, španělsky a francouzsky),
- **příručka pro studenty kurzu** (rovněž ve čtyřech jazycích),
- **informační databáze** pro malé a střední podniky a organizace poskytující podporu MSP v jazyce českém, anglickém, španělském a francouzském.

Výukové materiály projektu TELM jsou dostupné v elektronické podobě na internetových stránkách

- <http://telmcourse.instep.cz> - finální verze produktu TELM ve čtyřech jazykových verzích,
- <http://telm.instep.cz> - vývojové stránky projektu TELM ve čtyřech jazykových verzích.

Jarmila Whittakerová

Ukázky informační části a případových studií z kurzu internetu.

Pečeť kvality získaly tyto projekty mobility:

- Projekt *Agro-gastroteam do Evropy* SOU Horuky nad Jizerou,
- projekt *Činnost zásahových jednotek v záchranném a havarijním systému země EU* ISS energetické Chomutov,
- projekt *Sítě praxí pro informační specialisty* VOŠ informačních služeb Praha 4,
- projekt *Silné a slabé stránky v řízení rodinné farmy* VOŠ, SZeŠ a SOU Chrudim,
- projekt *Marketingový a sociologický průzkum trhu elektrotechnického zboží* SPŠ a VOŠ Písek,
- projekt *Česko-nizozemská potravinářsko-zemědělská specializace* SOŠ Jihlava,
- projekt *ACTA 2000* Středních škol Educhem, Meziboří,
- projekt *Klinické stáže v komunitní péči* VOŠ zdravotnické v Praze 5,
- projekt *SOCIO* ISS, OU a U Údlice,
- projekt *Odborná praxe studentů oboru chemického inženýrství a technické elektrochemie* Vysoké školy chemicko-technologické v Praze.

Projekty generace 2003

Letos v únoru obdržela Národní agentura programu Leonardo da Vinci **112 návrhů projektů mobility**. Z nich 105 splnilo formální požadavky kladené na projekt. Každý projekt byl hodnocen 2 externími hodnotiteli (pracovalo celkem 33 expertů) a 1 interním hodnotitelem (pracovali 2). Výsledky práce hodnotícího a schvalovacího řízení těchto projektů se zveřejňují ve druhé polovině dubna.

U pilotních projektů a projektů jazykových dovedností je předkládací a hodnotící procedura dvoustupňová. V listopadu 2003 obdržela Národní agentura 34 předběžných návrhů projektů, z nichž

33 splnilo formální požadavky. Každý návrh hodnotili 2 externí hodnotitelé (pracovalo jich 10) a 2 (u projektů jazykových dovedností 3) interní hodnotitelé. Na základě výsledků hodnocení Projektový řídicí výbor programu Leonardo da Vinci v lednu 2003 rozhodl, aby 20 předkladatelů vybraných projektů bylo vyzváno k vypracování a předložení konečného návrhu projektu. Ty pak byly předloženy v březnu. Všechny splnily formální požadavky a byly opět hodnoceny, tentokrát jak výše zmíněným způsobem na národní úrovni, tak i na úrovni evropské. Výsledky hodnotící a schvalovací procedury se očekávají v červnu 2003.

Semináře v krajích

Národní agentura programu se pravidelně účastní seminářů o programu Leonardo da Vinci, které pořádají relevantní krajské instituce. Koncem roku 2002 se takové semináře pro potenciální zájemce o vypracování projektu uskutečnily v Liberci a v Ústí nad Labem. Pracovníci Národní agentury programu na nich informují o dosavadní implementaci programu Leonardo da Vinci v České republice a vysvětlují a doporučují postupy při přípravě projektů mobility. Na seminářích je zpravidla také prezentován aspoň jeden projekt mobility, uskutečněný odbornou školou nebo podnikem v daném kraji.

Informace o termínech a místech konání seminářů jsou publiko-

vány na webové stránce Národní agentury programu Leonardo da Vinci. V letošním roce hodlá Národní agentura prezentovat program na 7 seminářích v krajích. Přípravují se již semináře v kraji Vysočina, v Jihomoravském, Pardubickém a Jihočeském kraji.

Ti, kteří hodlají předložit pilotní projekt, v ní najdou doporučení, jak připravit jednotlivé části projektu, a to jak pro předběžný, tak i pro konečný návrh projektu. Je užitečná především pro ty, kteří připravují pilotní projekt poprvé. Najdou v ní například dobré rady, jak spolupracovat se zahraničními partnery, jak navrhovat pracovní plán projektu, rozpočet apod.

Nové publikace

Ve snaze pomoci předkladatelům pilotních projektů a projektů jazykových dovedností při přípravě návrhů projektů zajistila Národní agentura programu překlad příručky finských kolegů s názvem **Od nápadu k projektu**. Její český text je k dispozici na internetové stránce Národní agentury programu (www.nvf.cz/leonardo).

U příležitosti konference *Kvalita v projektech mobility programu Leonardo da Vinci* (viz str. 1) připravila a vydala Národní agentura programu publikaci **Zpráva o evaluaci projektů mobility programu Leonardo da Vinci a o projektech oceněných pečeti kvality**. Jsou v ní informace o projektech mobility v České republice, zprávy tří hodnotitelů posuzujících kvalitu projektů přihlášených do soutěže o udělení pečeti kvality, formulář pro hodnocení kvality projektů mobility s používanými kritérii, seznam všech hodnocených projektů mobility z roku 2000 a popisy deseti projektů mobility, oceněných pečeti kvality.

Národní informační středisko pro poradenství, s nímž Národní agentura programu úzce spolupracuje, vydalo u příležitosti konference, konané 19. března 2003, publikaci **Grantové nabídky a české školy**. Jsou v ní shrnuty výsledky výzkumného projektu "České a zahraniční grantové nabídky a jejich využívání školami sekundární a terciární úrovně", který uskutečnil Ústav pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Text této publikace je dostupný prostřednictvím Internetu na adrese www.nvf.cz/euroguidance, a to v rubrice Výstupy.

Zpráva o evaluaci projektů mobility programu Leonardo da Vinci a o projektech oceněných pečeti kvality

Užitečné adresy

- **Národní agentura programu Leonardo da Vinci, Národní vzdělávací fond:**
Opletalova 25, 110 00 Praha1
- **tel.: 224 500 522 ■ fax: 224 500 502 ■ e-mail: leonardo@nvf.cz ■ <http://www.nvf.cz/leonardo>**
- **Webová stránka Evropské komise pro program Leonardo da Vinci:**
http://europa.eu.int/com/education/leonardo/leonardo2_en.html
- **Webová stránka databáze pro vyhledávání partnerů:**
<http://www.leonardodavinci.net/psd>

S podporou MŠMT a Evropské komise vydala Národní agentura programu Leonardo da Vinci při Národním vzdělávacím fondu o.p.s. v Praze v dubnu 2003.